

דף לו.

אור"ח סימן שלג פעיף א

עין משפט א.

עין בסעיף הקודם

אור"ח סימן תקכא פעיף א

עין משפט ב.ג.

עין לעיל דף לה: עין משפט ב

אור"ח סימן תקכא פעיף ב

עין משפט ד.

עין לעיל דף לה: עין משפט ד

אור"ח סימן שלח פעיף ז

עין לעיל דף לה: עין משפט ג

אור"ח סימן שלח פעיף ח

עין משפט ה.ו.

עין לעיל דף לה: עין משפט ה

אור"ח סימן תקכא פעיף ג

ג. ליתן כלי תחת הטיפטופים ממני גשמים בתוך הבית, כדינו בשבת כך דינו ביו"ט, ועיין בסי' של"ח פעיף ח'.

אור"ח סימן שטז פעיף ד

עין משפט ז.ז.

ה. ד. פורסין מחצלת מפני החמה או הגשמים על גבי הכוורת מקום שמתכנסים הדבורים ובלבד שלא יכוין לצודם^ה, וגם שיהיה בענין שאינו מוכרח שיצודו כדי שלא יהיה פסיק רישיה^א.

ת. דבורים הם במינם ניצודים כ"כ הב"י, אבל המהרש"א בביצה דף ל"ו כתב דאין במינם ניצודים וכן כתב הב"ח וכל האחרונים השיגו על הב"י בזה, ועיין באות ז' לעיל.

א. הגם שזה איסור דרבנן אסור בפסיק רישיה, כה"ח אות כ"ט.

הפורש מצודה אם בשעת פריסתה נכנסה חיה חייב אבל אם אחר פריסתה נכנסה פטור, דאינו יודע בעת פרישתה אם תכנס אם לאו, כ"כ התוס' בשבת י"ז ע"ב.

ו. ומטעם זה אסור להעמיד בשבת מצודה לצוד בה העכברים.

ומעיקר הדין מותר להעמיד סם המוות או רעל לזבובים או לעכברים בשבת רק שזה

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ט.

או"ח סימן שלו ע"ף א

א. כל דבר שאין מתכוין מותר ובלבד שלא יהיה פסיק רישיה^ב, ע"כ גורר אדם מטה ושולחן וספסל בין גדולים^ג בין קטנים והוא שלא יתכוין לעשות חריץ.

א. ב. מותר להתיז מים על קרקע הבית^ד, כיון שאינו מתכוין להשוות גומות אלא שלא יעלה אבק.

דף לו:

עין משפט א.

או"ח סימן שלח ע"ף ח

עיינ לעיל דף לה: עין משפט ה

או"ח סימן תקכא ע"ף ג

עיינ לעיל דף לה: עין משפט ה.

עין משפט ב.

או"ח סימן שח ע"ף לד

לד. לז. כל דבר מטונף^ה בין של אדם או תרנגולים, אם היו בחצר שיושבים בה מותר להוציאם לאשפה או לבית הכסא אפי' בלא כלי^ו. ואם היו בחצר שאינו דר שם אסור לטלטלם ואם ירא שהתינוק יתלכלך מהם

מוקצה, כה"ח אות ל"א.

ב. שבת ק"ב. והלכה כר"ש ואפי' אם היה מתכוין היה עושה איסור תורה, בלא מתכוין מותר לר"ש.

וההפרש שיש בין מלאכה שאינה צריכה לגופה לפסיק רישיה דלא ניחא ליה עיין בכה"ח בסי' רע"ח אות א' מיסוד ר' אברהם החסיד בשם אביו הרמב"ם.

ג. אבל גדולים מאוד אסור דהוי פסיק רישיה ואז אסור אפי' בקרקע שיש, ב"י בשם הרוקח וגם בחבית שאסור להטותה אם כבדה אפי' על קרקע שיש אסור. כה"ח אות ד'.

ועגלה של תינוק אפי' כבדה מאוד מותר כיון שאינה עושה חריץ אלא כובשת בקרקע. שם.

ד. ואפי' באינה מרוצפת, וכ"כ הב"י בשם סת"ה.

ה. ממשנה וגמ' שבת קכ"א.

ו. משום דהוי כמו שצריך למקומן.

כופה עליהם כלי.

אור"ח סימן תקיה פעיף ה

ה. ו. להוציא גרף של רעי כדינו בשבת כך דינו ביו"ט, ועיין בסי' ש"ח-ל"ה.

עין משפט ג. אור"ח סימן שח פעיף לה

לה. לח. אע"פ שמותר להוציא גרף של טינוף ז ועביט של מי רגלים אסור להחזירם ח אלא א"כ נתן בהם מים ט.

עין משפט ד. אור"ח סימן שח פעיף לד
עיין לעיל עין משפט ב

עין משפט ו. אור"ח סימן שלו פעיף א

א. אין עולין באילן בשבת י בין לח בין יבש כ, ואין נתלים ל בו ואין משתמשין מ במחובר לקרקע נ גזירה שמא יעלה ויתלוש.

ז. ואם הוא מלא וא"א להתפנות שם מותר להוציאו ולהחזירו משום כבוד הבריות, מ"א ס"ק נ"ט.

ח. דלהוציאם התירו משום כבוד הבריות, מ"מ אם בעודו בידו מותר להחזירו גם בלי מים כ"כ המ"א בס"ק ס', והא"ר כתב דלא כהמ"א.

ט. ודוקא שראוים לשנות לבהמה דאל"כ המים ג"כ גרף, ב"י בשם רשב"א.

י. מברייטא בעירובין ק' והטעם דבאילן חמור יותר מהליכה ע"ג עשבים דבאילן יש חשש שהוא בעצמו יתלוש ובזה מודה ר"ש דאסור אבל על העשבים בסעיף ג' שם שמא יתלוש בדריסתו ובזה קיי"ל כר"ש דדבר שאין מתכוון מותר. ב"י והביאו הט"ז בס"ק א'.
כ. דגזרינן ביבש אטו לח.

ל. ואין נשענין עליו, גמ' עירובין ק' ע"א ורמב"ם פ' כ"א הלכה ו', ואם האילן עבה שאינו מתדנדנד על ידי השענתו מותר. ח"א כלל י"ב אות ו', ועיין לקמן באות ל"ז.

מ. כגון להניח עליו שום חפץ או ליטלו ממנו, או לקשור בו בהמה והכל גזירה שמא יעלה ויתלוש פירות או עלין.

נ. אבל בירק מותר להשתמש ובלבד שלא יזיזו כמ"ש בסי' שי"ב סעיף ו'.

א. ב. עלה באילן בשבת בשוגג מותר לרדת ^ו, אבל במזיד אסור לו לרדת ^ז.
 ואם עלה מבעוד יום מותר לו לרדת משחשיכה ^ח.

וי"א דדוקא שהיה דעתו לירד מבעוד יום ^ז, אבל אם לא היה בדעתו לרדת מבעוד יום, לא ירד משחשיכה כיון שהיה דעתו לשבת שם באיסור.

הגה: ודוקא אדם שעלה שם אבל אם הניח שם חפץ מבעוד יום אסור ליטלו משם בשבת ^ז.

הגה: כל זה באילן וכיוצא בו, אבל בקנים הרכים כירק מותר ^ו להשתמש בהם אפי' שמחוברים לקרקע, דאין איסור להשתמש ^ז בירק.
או"ח סימן תקכד סעיף א

א. אין עולין באילן ^ה ולא רוכבין על גבי בהמה ^א ולא שטיין על פני

ואסור להשתמש במחובר היינו בגבוה מן הארץ ג' טפחים כמ"ש בסעיף ב'.

ס. ואף שבירידתו משתמש באילן מ"מ התירו שגם בישיבתו שם משתמש באילן.

ע. דקנסוהו להיות שם כל השבת, לבוש.

פ. אפי' עלה על דעת לישאר שם גם משחשכה, כה"ח אות י'.

צ. והא"ר כתב דכן עיקר, אבל ר"ז כתב דבדברי סופרים הלך אחר המיקל, ובפרט שזו דעת השו"ע כסתמא.

ק. דדוקא אדם שעושה איסור בישיבתו שם התירו אם דעתו היה לרדת משחשיכה לדעה השניה, אבל בהניח חפץ אסור ליטלו משם גם בשם אותו מבעוד יום, ט"ז ס"ק ג'. והטעם דאסור להוריד החפץ מן האילן כתב הרא"ש משום שמא יעלה ויתלוש ולא רק מטעם שהוא משתמש במחובר בנטילתו, כה"ח אות י"ג.

ר. הב"ח והט"ז בס"ק ד' השיגו על הרמ"א וכתבו דלא קיי"ל להתיר בקנים הרכים ומ"מ בקנים שעשויים להתקשות גם ברוחם אסור. א"ר בשם הרשב"א.

ש. מ"מ צריך ליזהר כשמשתמש בירק המחובר שלא יזיזם בידיו מפני שהם מוקצה כדין מחובר, כה"ח אות י"ז.

ת. ממשנה ביצה ל"ז, והטעם שאין עולין באילן שמא יתלוש.

א. מי שרכב ע"ג בהמה כדי להציל ממוץ אע"פ שיצא מחוץ לתחום כיון שקיי"ל תחומין מדרבנן והרכיבה אינה אלא מדרבנן שמא יחתוך זמורה אין ראוי לפוסלו לעדות, אבל מלקין ומנדין אותו ואם הוא ת"ח אין מנדין אותו. כה"ח אות ב'.

המים ^ב ולא מוחין כפיים ולא מרקדין, ולא דנין ולא מקדשין ולא כונסים ולא מייבמין ולא מגרשין ולא חולצין ולא מקדישין ולא מחרימין, ולא מפרישין תרומות ומעשרות.

הגה: ודין פדיון הבן ביו"ט כדינו בשבת, ועיין בסי' של"ט סעיף ד'.

עין משפט ז. או"ח סימן שלט סעיף א

א. אין רוכבין ע"ג בהמה ^ב גזירה שמא יחתוך זמורה.

או"ח סימן תקכד סעיף א

עיין לעיל עין משפט ו

עין משפט ז. או"ח סימן שלט סעיף ב.ג.

ב. אין שטיין על פני המים ^ד אפי' בכריכה שבחצר ^ה משום שהמים נעקרים ויוצאים חוץ לכריכה ודומה לנהר ^ו, אבל אם יש לה שפה סביב שמחזירה המים למקומם דינה ככלי ואין בזה גזירה שמא יעשה חבית של שייטין שלא גזרו בכלי.

ג. אין מטפחין להכות כף אל כף ^ז ולא מספקין דהיינו להכות כף על הירך, ולא מרקדין ^ח גזירה שמא יתקן כלי שיר.

ב. עיין בסי' של"ט כל פרטי הדינים, ושם בכה"ח.

ג. משנה ביצה ל"ו.

ד. שם בכיצה גזירה שמא יעשה חבית של שייטין לשוט בו, רש"י.

ה. דאין בה שמא יתזו המים מחוץ לד' אמות בר"ה, רש"י שבת דף מ' ע"ב.

ו. והוי בכלל הגזירה.

ז. משנה ביצה ל"ו, ובין דרך שמחה ובין דרך צער גזירה שמא יתקן כלי שיר לשורר או לקונן, כה"ח אות ט'.

ח. וביום שמחת תורה מותר לרקוד בשעה שאומרים קילוסין על התורה משום כבוד התורה נהגו בזה היתר, משום דאין בזה אלא שבות, ב"י בשם המהרי"ק, ט"ז ס"ק ב', ומ"א ס"ק א'. ואין להתיר לכבוד התורה אלא טיפוח וריקוד אבל לא בכלי שיר עצמו, משב"ז אות ב'. ולרקד לפני חתן וכלה בשבת אסור. א"א אות א'.

ואפי' להכות באצבע על הקרקע או על הלוח או אצבע כנגד אצבע ט
 כדרך המשוררין, וכן לקשקש באגוז לתינוק אסור גזירה שמא יתקן כלי
 שיר. אבל להכות כף על כף כלאחר יד מותר.

הגה: והיום שמספקין ומרקדין ולא מוחים בהם משום דמוטב שיהיו שוגגין
 ולא מזידין, וי"א דבזה"ז שאין אנו בקיאים מעשיית כלי שיר אין
 הגזירה שמא יתקן כלי שיר, דמילתא דלא שכיח הוא, ואפשר שע"ז
 נהגו להקל י.

או"ח סימן תקכד סעיף א

עיין לעיל עין משפט ו

- ט. וי' היינו באגודל ובאמה שבאצבעותיו, ב"י, ובמקדש שאני דאין בו איסור שבות
 וע"כ ביומא דף י"ט ע"ב היו מכין לפני כ"ג באצבע צרידא, כ"כ בכ"מ פ' כ"ג הלכה
 ד'. והמ"א בס"ק ב' כתב ששם היו מכין להקיצו ולא הוי קול של שיר.
- י. וי' דוקא בטיפוח וריקוד אבל לא בקישקוש הזוג, וכל זה למקילין אבל כל ירא שמים
 יחמיר לעצמו, וגם לאנשי ביתו ואפי' לצורך מצוה, כה"ח אות י"ד.

או"ח סימן שלט פעיף ד

ה. ד. אין דנין בשבת^כ, לא דיני ממונות ולא דיני קנסות^ל וכדומה וכ"ש דיני נפשות.

הגה: אסור לתפוס ולהכניס לבית הסוהר בשבת^מ מי שנתחייב איזה עונש, וכ"ש דאסור להלקותו^נ דהוי בכלל דין.

כ. וכולם הטעם שמא יכתוב. ביצה ל"ז ע"א ופי' רש"י שם שמא יכתוב פס"ד לדיינים, ושטר אירוסין לקידושין, ושטר חליצה לחולצת, וכתובה ליבמה, ובירושלמי דרשו "בכל מושבותיכם" מכאן לבתי דינין שלא יהיו דנים בשבת.

ו מותר לחבר שיר בשבת במשקל ואין חשש שמא יכתוב. מ"מ אם יש בכך טורח אסור משום טרחא בשבת. כה"ח אות ט"ז.

ו וה"ה שאין מסדרין הטענות בשבת, מ"א ס"ק ג'. ואפי' הבעל דין לעצמו אסור לו לסדרן לעצמו בביתו כדי שיהיו שגורין בפיו משום ודבר דבר. כה"ח אות י"ז.

ו הדיין שכבר שמע טו"מ הצדדים פשוט שמותר לו לעיין בפסקי ההלכה ולעמוד על אמיתות הדין, שם.

ו אם יש לישראל דיון בערכאותיהם עם א"י והזמינו אותו בשבת וא"א לדחות ליום אחר מותר לטעון טענותיו ע"י עכו"ם, כה"ח אות כ'.

ו איש ישראל שמסוכן למות ויודע עדות על אשה שמת בעלה מותר לקבל עדותו בשבת משום עיגונה. שם באות כ"א מברכי יוסף ושבות יעקב.

מותר למורה הוראה לשער בדעתו אם יש ששים בהיתר לבטל האיסור שלא נודע תערוכותו רק בשבת, מתה"ד סי' נ"ד. ומהר"י ברונא מתיר אם א"א באומד הדעת גם לשקול ולמדוד אם אין לו מה לאכול והוא צורך השבת, כה"ח אות כ"ב.

ל. אבל דיני איסור והיתר דנים, כה"ח אות כ"ג.

מ. מי שרוצה לברוח ולעגן את אשתו מותר לחבוש אותו בבית הסוהר בשבת, שבות יעקב ח"א סי' י"ד וברכי יוסף אות ב'.

נ. אין מלקין ואין ממיתין בשבת שנאמר לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת שזו אזהרה לבה"ד שלא ישרפו בשבת למי שנתחייב שריפה וה"ה לשאר עונשים, מ"א ס"ק ג'.

הרודף אחר אחת מכל העריות מותר להצילו בנפשו אפי' ביום שבת, כה"ח אות כ"ט, הגם שהמ"ל הסתפק בזה.

הבועל ארמית בפרהסיא דהיינו בפני עשרה שקנאים פוגעים בו אם זה ביום שבת אין פוגעין בו לחלל עליו השבת, כה"ח אות ל'.

ו אין קובעין מקום לחליצה בשבת ע"מ לחלוץ ביום ראשון שזה נראה כאילו דנין בשבת, מ"א ס"ק ג'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ה. ה. אין מקדשין אשה בשבת.

הגה: ויש מתירין באין לו אשה ובנים^ע, ואפשר דמותר גם להכניסה לחופה^פ. וסומכין על זה בשעת הדחק, ומ"מ יש ליזהר שלא יבא לידי כך.

ה. ו. אין חולצין ולא מייבמין^צ ואין כונסין ולא מקדישין להקדש^ק ולא מעריכין ולא מחרימין^ר ולא מפרישין תרומות ומעשרות^ש, ואין

ו. ואם החליצה ביום א' קובעים מקום בע"ש אבל לא במו"ש פ"ת אות ד' בסדר החליצה. ו. ואפי' קידש בע"ש אין עושין חופה בשבת.

ע. כ"כ הר"ן בשם ר"ת, אבל בתשובה חזר בו ר"ת וכתב דאין מקדשין אלא מתוך דוחק גדול וגם לא היה מורה כן להלכה ולמעשה, ועיין בכה"ח אות ל"ד.

פ. אף שזה קנין ועי"ז קנאה ליורשה מותר כיון שאין לו אשה ובנים עדיין, והיינו לדעת המתירין.

צ. שמא יכתוב שטר כתובה ועוד דבמה שמייבם אותה נקנית לו והרי היא כאשתו לכל דבר. כמ"ש באבן העזר סי' קס"ח ואפי' קידש ועשה חופה ליבמה בע"ש אסור משום דאין קונה בה מן התורה אלא ביאה כמ"ש באבן העזר סי' ק"ע סעיף ב' ברמ"א.

ק. למזבח או לבדק הבית, ולא מעריכין דהיינו האומר ערכי עלי שנותן כפי שניו כמ"ש בתורה בפ' בחוקותי, ולא מחרימין שאומר בהמה זו חרם וסתם חרמים הוא לבדק הבית ומשום גזירת מקח וממכר מגמ', ולא הוי גזירה לגזירה דהכל גזירה חדא.

ו. ואם מותר להפקיר בשבת או ביו"ט עיין בסי' רמ"ו שיש פלוגתא בזה, וכדי להנצל מהאיסור אפשר לסמוך על המתירין, עיין בכה"ח שם אות מ"ז.

ו. הגם שאין מקדישין מותר לפסוק לצדקה ולידור להקדש או שמן למאור כמ"ש בסי' ש"ו סעיף ו'.

ר. אם לא שזה צורך השבת או דבר גדול על הכלל. כה"ח אות מ"ח. ולגדות ולהחרים לאיש בשבת יש מתירין, כה"ח אות מ"ט.

ש. דזה דומה למקדיש אותם פירות ועוד שזה מתקן אותם בשבת, כ"כ הרמב"ם בפ' כ"ג הלכה י"ד.

ואם הפריש בשבת או ביו"ט תו"מ בשוגג יאכל, במזיד לא יאכל עד מו"ש, מ"מ בין כך ובין כך תיקן הפירות, שם רמב"ם הלכה ט"ו.

ובהפרשת תו"מ בשוגג לא קנסו שוגג אטו מזיד, כמו במבשל ששם האיסור הוא מן התורה, אבל המ"א בס"ק ז' כתב בשם הר"ן דגם בהפרשת תו"מ בשוגג קנסו שוגג אטו מזיד עד מו"ש. ועיין בכה"ח אות נ"א.

ה"ה דאסור להפריש חלה בשבת כמבואר בסי' תק"ו סעיף ג'.

פודין הבן ^ה, ואין מגרשין ^א אלא א"כ הוא גט שכיב מרע ^ב.
כולם אם נעשו שוגגין ^ג או מזידין ^ד או מוטעין מה שעשו עשוי.

- ה.** וְהוּי כמקח וממכר, ש"ך יו"ד סי' ש"ה ס"ק י"ב. ואם עבר ופדאו בשבת א"צ לפדותו שוב אחר השבת אך ראוי לגזור שיתענו בה"ב, כה"ח אות נ"ד.
- א.** אפי' שהגט נכתב ונחתם מע"ש או הובא ע"י שליח שמא יכתוב מעשה בי"ד.
- ב.** וּמִיירי שנכתב הגט בע"ש ולא נכתב בו זמן היום אלא כתב בו שבוע זו בסתם דכשר כמ"ש באבן העזר סי' קכ"ז סעיף ז' דאל"כ הוי מוקדם ופסול, מ"א ס"ק ט'.
- ג.** היינו ששכח שהיום שבת ועשה מלאכה או ידע שהיום שבת אך סבר שמלאכה זו מותרת.
- ד.** וּמִשמע מכאן דמי שעבר והקנה קרקעות או מטלטלין בשבת קנינו קנין, ב"י.